

แหล่งแร่ทองแดงในประเทศไทย

แหล่งแร่ทองแดงมีอยู่หลายแหล่งในประเทศไทย แต่แหล่งที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจนั้นมีอยู่เพียงไม่กี่แห่ง บริเวณที่พบได้แก่ในจังหวัดเลย นครราชสีมา เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน ลำปาง ลพบุรี ฉะเชิงเทรา และกาญจนบุรี แหล่งแร่ทองแดงมีการกำเนิดแบ่งได้เป็น ๓ แบบ คือ เป็นสายจากพวกหินอัคนี พวกเกิดเป็นชั้นร่วมกับพวกหินทรายและชีสต์ และที่เกิดแบบแปรสัณฐานมักเกิดแบบรวมกับตะกั่ว สังกะสี และคอปเปอร์ แร่ทองแดงที่พบได้แก่ คาลโคไพไรต์ ออร์ไพไรต์ มาลาไคท์ คิวไพไรต์ และแร่ทองแดงธรรมชาติ

บริเวณที่น่าสนใจของแหล่งแร่ทองแดง ได้แก่บริเวณจังหวัดที่ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นแนวยาวประมาณ ๑๑ กม. พบแร่ทองแดงปฐมภูมิประปรายในบริเวณนี้ บริเวณที่สอง ได้แก่บริเวณน้ำครอน-น้ำส้ม ที่อำเภอป่าสัก และอำเภอปากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์ พบแร่ทองแดงทุติยภูมิฝังตัวในหินทราย อีกบริเวณหนึ่งที่ควรให้ความสนใจในการสำรวจเปิดการทำเหมืองได้คือ บริเวณภูหินเหล็กไฟ และภูทองแดง ในจังหวัดเลย พบแร่ทองแดงประปรายในหินภูเขาไฟ นอกจากนี้ยังมีแร่สังกะสีเกิดรวมอยู่ด้วยกับตะกั่ว และโมลิบดีนัม ประมาณปริมาณแร่สำรองของทองแดงที่ภูหินเหล็กไฟ ซึ่งเมื่อคิดเนื้อทองแดง ๑ % จะมีปริมาณ ๕๐ ล้านตัน สำหรับที่ภูทองแดงมีช่วงที่แร่ทองแดงประปรายเป็นชั้นหนาประมาณ ๖๐ เมตร กว้าง ๑๕๐ เมตร และยาว ๕๐๐ เมตร เป็นแร่ทองแดงชนิด ๑ % ซึ่งทั้งหมดมีปริมาณแร่สำรองประมาณ ๑๒ ล้านตัน

ปัจจุบันแหล่งแร่ทองแดงแหล่งใหม่ ซึ่งพบมีกำเนิดแบบหินชั้น คือที่อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น มีพวกแรกกับมันฝรั่งที่เกิดรวมอยู่ด้วยในหินทรายเนื้อปานกลางและในหินกรวดทราย แต่ส่วนมากจะพบอยู่ตามช่องว่างในหินทราย แหล่งแร่ทองแดงอีกแห่งซึ่งเป็นแบบพิเศษคือ แหล่งที่พนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นแร่ทองแดงธรรมชาติ และแร่ทองแดงชนิดต่าง ๆ พบในหินไมก้าชีสต์ เป็นบริเวณกว้าง ชั้นของหินชีสต์ที่พบแร่ทองแดงหนาประมาณ ๑๐-๓๐ ซม. บางแห่งสลับด้วยหินชีสต์ไม่มีแร่ทองแดง